

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 24^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 2005

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΣΑΝΙΩΤΗ

ΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

1. Κατά τη σημερινή Πανηγυρική Συνεδρία, σύμφωνα με τη σχετική προκήρυξη της 22ας Μαρτίου 2004, τὸ Ἀριστεῖον τῶν Γραμμάτων τῆς Ἀκαδημίας ἀπονέμεται, κατόπιν προτάσεως τῆς Τάξεως τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ ἀποφάσεως τῆς Ὀλομελείας, σὲ διαπρεπῆ Ἑλληνα ποιητὴ ἀλλὰ καὶ ἐξαίρετο νεοελληνιστὴ καὶ φιλόλογο.

Ὁ τιμώμενος εἶναι πτυχιούχος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Διορίσθηκε ὡς καθηγητὴς στὴ Μέση Ἑκπαίδευση καὶ σὲ Ἰδιωτικὰ Γυμνάσια. Ἀργότερα, ἐργάστηκε ὡς μέλος τῆς Ἑλληνικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ BBC 1961-1971, ὡς συνεργάτης τοῦ περιοδικοῦ *EUROPEAN COMMUNITY* 1972-1974, ὁργάνωσε δὲ καὶ διηύθυνε τὸ Ἐργαστήριο Δημιουργικῆς Γραφῆς τῆς XEN 1983-1993. Εἶναι μέλος τῆς Ἑταιρείας Αἰσθητικῆς.

Ἀπὸ τὸ 1954 ἕως σήμερα ἔχει ἐκδώσει δέκα ποιητικὲς συλλογές-Συγκε-ντρωτικὸς τόμος Ἑκδόσεις Ὑψίλον 2002 - δύο τόμους δοκιμίων, ἓνα παραμῦδι, «Τὸ κάλεσμα τῆς ἀλεπούς», ἐνῶ παράλληλα μετέφραζε ἔργα σημαντικῶν δημιουργῶν (Pr. Merimée, Ch. Baudelaire, Th. Hardy, J.P. Sartre καὶ ἄλλων). Γιὰ τὴ μετάφραση «15 ποιήματα» τοῦ Baudelaire τιμήθηκε τὸ 1955 μετὸ Κρατικὸ Βραβεῖο Μετάφρασης, γιὰ δὲ τὴν τελευταία του συλλογὴ «Στὸν ποταμὸ Κολύμα», μετὸ Βραβεῖο Ποίησης τοῦ περιοδικοῦ «Διαβάζω» 1998.

Με τὰ δοκίμια καὶ τὶς μελέτες τοῦ διαφωτίζει καίρια ζητήματα τῆς γλώσσας, ὅπως φαίνεται στὰ βιβλία του. Τὸ 2004 ἐκδόθηκε ἡ συλλογὴ μελετημάτων τοῦ γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη «Μὲ θάμβος καὶ κρίση», κείμενα στὰ ὁποῖα ἀφιερώθηκαν ἐξαιρετικὲς κριτικὲς, καὶ μὲ τὰ ὁποῖα γίνεται φανερὴ ἡ ψυχολογικὴ τοῦ διεισδυτικότητά καὶ ἡ ἱκανότητά του στὴ φιλολογικὴ ἀνάλυση καὶ τὴν κριτικὴ.

Ἐπίσης τὴν τελευταία τετραετία δημοσιεύθηκαν ποιήματά του σὲ διάφορα καταξιωμένα περιοδικά, καθὼς ἐπίσης καὶ ἓνα δοκίμιό του μὲ τίτλο: «Θρησκεία καὶ ποίηση» στὴ *Νέα Ἑστία*. Ποιήματά του περιλαμβάνονται σὲ ὅλες τὶς ἐλληνικὲς καὶ ξένες ἀνθολογίες, ἐνῶ μεγάλο μέρος τοῦ ἔργου τοῦ ἔχει μεταφραστεῖ στὶς κυριότερες ξένες γλώσσες.

Τὸ 1993 τοῦ χορηγήθηκε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ τιμητικὴ σύνταξη γιὰ τὴν προσφορὰ ἐξαιρετικῶν ὑπηρεσιῶν στὴν ἀνάπτυξη τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, γιὰ ὅλους τοὺς ἀνωτέρω λόγους, ἀπονέμει τὸ **Ἀριστεῖον τῶν Γραμμάτων**, τὴν ἀνώτατη αὐτὴ διάκριση τοῦ Ἰδρύματός μας, στὸν ἐξαίρετο ποιητὴ καὶ λογοτέχνη κύριο **Νίκο Φωκᾶ**, γιὰτὶ συνέβαλε, ὑπὲρ πάντα ἄλλον, μὲ τὸ ἔργο του στὴν πρόοδο τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων κατὰ τὴν τελευταία τετραετία.

2. Τὸ συγγραφικὸ ἔργο τοῦ τιμώμενου ἐξετάζει τὴ σύσταση καὶ τὴν δράση τῆς «ΠΕΑΝ (1941-1945) Πανελλήνιος Ἑνωσις Ἀγωνιζομένων Νέων».

Τὸ ἔργο βασίζεται σὲ ἐκτεταμένη ἔρευνα τῶν ἀρχειακῶν πηγῶν: συλλογῶν ἐγγράφων ἢ ἀρχειακῶν ἐνοτήτων δημοσίων φορέων, ἀρχεῖα ΠΕΑΝ, ΔΕΠΑΘΑ, Ἀρχεῖο Δ.Ι.Σ., ΕΠΟΝ, Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν (Ι.Δ.Α.) κλπ.

Ὁ συγγραφέας ἐντόπισε ἀκόμη καὶ διεξῆλθε ἱκανὸ ἀριθμὸ προσωπικῶν ἀρχείων (15 συνολικά), προφορικῶν μαρτυριῶν, καθὼς καὶ πλῆθος δημοσιευμάτων τῆς ἰδίας τῆς ΠΕΑΝ ἢ ἄλλων ἀντιστασιακῶν ὁργανώσεων, δημοσιευμένων ἐγγράφων καὶ ἡμερολογίων. Πρέπει νὰ σημειωθεῖ ἡ δυσκολία ἐξεύρεσης καὶ ἀξιοποίησης ἐγγράφων πρωτογενῶν πηγῶν, δεδομένου ὅτι τὰ μέλη τῶν μυστικῶν ὁργανώσεων δὲν ἦταν εὐκόλο, ἀλλὰ οὔτε καὶ σκόπιμο, νὰ διατηροῦν ἀρχεῖα. Ἄξιο ἐπίσης ἰδιαίτερης μνείας εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἐξετάζεται ἐδῶ ἡ δράση μιᾶς συγκεκριμένης ὁργάνωσης ποὺ εἶχε ὡς ἑδρα τῆς τὴν πόλη τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τοὺς δύσκολους χρόνους τῆς Κατοχῆς, καλύπτοντας ἔτσι ἓνα μεγάλο κενὸ ποὺ ὑπῆρχε στὸ χῶρο αὐτό.

Ἄν ἐπιπλέον ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι ἡ ἱστορία τῆς περιόδου αὐτῆς τελεῖ ὑπὸ τὴν

ἀπειλή τῆς παραποίησης ποὺ ἐπιχειρεῖται μέσω τῆς σχηματικῆς θεώρησης ἢ τῆς ιδεολογικῆς φόρτισης ποὺ παρακωλύει τὴν ἀντικειμενικὴ ἀνάλυση, θὰ πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθεῖ ἡ προσπάθεια γιὰ τὴ συγγραφὴ συστηματικῶν μελετῶν - τομῶν σὲ βάθος ποὺ νὰ πληροῦν τὶς θεμελιακὲς προϋποθέσεις τῆς ἐπιστημονικῆς διαπραγματεύσεως.

Γιὰ τὸ βιβλίο του «ΠΕΑΝ (1941-1945) Πανελλήνιος Ἑνωσις Ἀγωνιζομένων Νέων» ἀπονέμεται **βραβεῖο**, ἄνευ ἀντιστοίχου προκηρύξεως, στὸν κ. **Εὐάνθη Χατζηθασιλείου**.

Προκηρύσσεται τὸ **Ἀριστεῖον Ἱστορικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν**, κατόπιν προτάσεως τῆς Τάξεως τῶν Ἡθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν καὶ ἀποφάσεως τῆς Ὀλομελείας, καθὼς καὶ ἄλλα τέσσερα βραβεῖα.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Βραβεῖο Νανᾶς (Ἀθηνᾶς) Π. Κοντοῦ, στὴ μνήμη τῶν ἀδελφῶν τῆς Γεράσιμου, Χαράλαμπου καὶ Ἑρατῶς, λογοτεχνῶν, μὲ χρηματικὸ ἔπαθλο 6.000 εὐρώ, ἀπονεμόμενο σὲ ἀξιόλογο ποιητὴ, γιὰ ποιητικὴ του συλλογὴ ποὺ ἔχει ἐκδοθεῖ ἐντὸς τῆς τελευταίας τριετίας. Προθεσμία ὑποβολῆς τῶν ἔργων σὲ πέντε ἀντίτυπα, ὀρίζεται ἡ 30ῇ Ἀπριλίου 2006. Τὸ βραβεῖο θὰ ἀπονεμηθεῖ τὸν Δεκέμβριο τοῦ 2006. Ἡ Ἀκαδημία, ἂν κρίνει ὅτι κανένα ἀπὸ τὰ ὑποβληθέντα ἔργα δὲν εἶναι ἄξιο γιὰ βράβευση, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπονεύμει τὸ βραβεῖο σὲ ἄλλον ποιητὴ, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχει ὑποβληθεῖ σχετικὴ αἵτηση.

Βραβεῖο τοῦ Συλλόγου Ὀλυμπίων, μὲ χρηματικὸ ἔπαθλο 7.000 εὐρώ, γιὰ τὴν συγγραφὴ πρωτότυπης ἐπιστημονικῆς μονογραφίας περὶ τῆς ζωῆς, τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἐν γένει δράσεως τοῦ, ἐξ Ἀνδρίτσαινας Ὀλυμπίας, καταγομένου καὶ ἐκ τῶν Ἰδρυτῶν τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, Παναγιώτη Ἀναγνωστόπουλου. Οἱ ὑποβαλλόμενες ἐργασίες, δημοσιευμένες ἐντὸς τῆς τελευταίας τριετίας ἢ ἀδημοσίευτες, ἐκτάσεως τουλάχιστον 200 σελίδων, πρέπει νὰ εἶναι πρωτότυπες καὶ αὐστηρῶς ἐρευνητικοῦ χαρακτήρος. Μελέτες γενικῆς φύσεως συναγωγὰς σὲ τόμο μικροτέρων σχετικῶν μελετῶν καὶ ἄρθρων ἢ ἐργασίες δοκιμιογραφικοῦ χαρακτήρος, χωρὶς ἐπιστημονικὴ καὶ βιβλιογραφικὴ τεκμηρίωση δὲν λαμβάνονται

υπόψη. Προθεσμία υποβολής έργων ή μελετών, σε πέντε αντίτυπα ή αντίγραφα, δρίζεται ή 30ή Απριλίου 2007. Τò βραβείο θά άπονεμηθεί τόν Δεκέμβριο τού 2007.

ΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Άριστεϊον τών Ιστορικών καί Κοινωνικών Επιστημών, άπονεμόμενο σε Έλληνα έπιστήμονα έγκατεστημένο στην Ελλάδα ή τò έξωτερικό, ό όποιος παράλληλα πρòς τò σύνολο τού προγενέστερου έργου του, συνέβαλε μεγάλως καί με έργο πού συνετελέσθη τήν τελευταία τετραετία στην πρόοδο τής ελληνικής επιστήμης. Προθεσμία υποβολής αιτήσεων καί προτάσεων μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2005. Τò Άριστεϊον θά άπονεμηθεί κατὰ τήν Πανεγυρική συνεδρία τού Μαρτίου 2006.

Δύο (2) βραβεία τού Πανελληνίου Ίερού Ίδρύματος τής Εύαγγελιστρίας τής Τήνου, με χρηματικό έπαθλο 5.000 ευρώ τò καθένα, για τή βράβευση δύο εκ τών καλύτερων θεολογικών έργων πού εκδόθηκαν τήν τελευταία πενταετία. Προθεσμία υποβολής έργων, σε πέντε αντίτυπα, έως τς 30 Σεπτεμβρίου 2005. Ή τυχόν άπονομή τών βραβείων τόν Μάρτιο τού 2006. Σε περίπτωση πού τὰ βραβεία δέν διεκδικηθούν ή κανένα άπό τὰ υποβληθέντα έργα δέν κριθεί άξιο για βράβευση, ή Ακαδημία διατηρεί τò δικαίωμα τής οϊκοθεν άπονομής τών βραβείων.
